

Vad har hänt?

Den INTERNATIONELLA VE-
TEKONFERENSEN i London
slutade utan att ha givit något klart
besked om vilka åtgärder som skola
räddas vetoedarna. Amerikas repre-
sentanter föreslog att arealen skulle
rangeras, ryssarna höllo på en ex-
portreglering på grundval av för-
kristidens siffror och slutet blev en
överenskomst om att varje land
fick bäst det ville inkränka sin pro-
duktion, medan en kommitté tillsat-
tes, som skall undersöka möjligheter-
na för en ökad konsumtion. Detta
är försvärdade försök att bringa reda
på en kaotisk marknad.

FRANKRIKES SOCIALDEMO-
KRATER ha på sin partikon-
gress gjort ett uttalande i militärfrå-
gan, som är rätt märkligt, nämligen
att de skola rösta mot militärkredit-
likaväl som mot krediter till eröv-
ring av kolonier och med ständigt
och härdig kamp tillintetgör bra-
bourgeoisens militärapparat. Kongressens
bitföll en av Léon Blum framlagd
sammansättning av partiets åskän-
dning i fråga om arvningsingen, där
han bl. a. framhöll vilken betydelse
det skulle ha om Frankrike nu våga-
de att i handling stöjda den isolera-
de arvningsingens linje. Ett inte för-
aktligt ställningstagande från det
försvarsåskande Frankrikes sida.

MR. BRIAND HAR BESLUTAT
STÄNKNA kvar som utrikes-
minister och så gott sig göra låter
författa sin »freds- och säkerhets-
politik», tvärsigen om de häftiga vir-
lar som för närvarande brasa om-
kring posten där han står. Ömdöme-
n om hans kvarstannande är olika
olika alltefter de olika tidningarnas
plats på den politiska färgskalan.
Ett är nog säkert: Mr. Briand får
arbeta bra, om fredspolitikern skall
stå sig.

RIKSDAGSMANNAVALET I OL-
DENBURG, där nationalsocialis-
terna vinno mer än 35,000 röster,
är betecknande för den nuvarande
situationen i Tyskland. Curtius cen-
terparti fick 5,796 röster mot förtu-
raderna 13,933. Katolska centern
höll ställningen, men kommunisterna
våll ställning mellan 5-6,000 röster och
socialdemokraterna fördrödes mer än
8,000 röster. Det tycks vara den
fördröjdaste utvecklingen i Tyskland,
där socialdemokraterna tack vare sin
osäkra hållning mer och mer förlora
i betydelse, medan ytterlighetsparti-
erna gå fram.

DEN SCHWEIZISKE PROFES-
SOR PICCARD i Bryssel har
genomfört sin djärva ballonguppgif-
tning till 16,000 meters höjd — den
högsta i världen! — och ett nytt ord,
»stratosfären», som inte ens går att
hitta i Nord. Familjebok, är nu hem-
mastad på allas läppar. Professorn,
som var försedd med lyckligt fun-
gerande syreapparat, uppehöll sig
16 timmar i stratosfären och gjorde
utan tiden fina observationer, som
skola komma mänskligheten till gagn.

Veckovisiten

De skilda rättsuppfatt- ningarnas konsekvenser.

Bristen på överensstämmelse
emellan de olika medborgar-
gruppernas rättsuppfattning kan bli
ödösig, säger d:r Gunnar Beskow
i sin artikel *Ansvar*et i föregående
veckas nummer av Tidevarvet, var
han understryker av oss förut fram-
hållna synpunkter.
De ödesdigra följderna ha ej varit
sena att visa sig. Låt oss rekapi-
tulera de sista veckornas händelser. Vi
börja med de s. k. arbetsvilligas pro-
test. De uppkatte kundl. majjt med
krav på ersättning för lidna förlu-
ster. De lokala myndigheterna —
här Konungens Befallningshavande i
Västernorrlands län — hade förjuri-
dit dem att fullfölja ett »lagenligt
arbete», som de påbörjat. De voro
besjälade av ett uppriktigt uppsåt
»att sig årligen försörja», säga de,
men de hade hindrats härifrån av
myndigheterna, som ej heller hade
skyddat dem för misshandl utan ut-
lämnat dem till personlig förföljelse
och rättsosäkerhet.

Denna strejkbrytarnas begäran om
ekonomiskt vederlag av det allmänna
strykes särdeles kraftigt under ge-
nom Svenska Arbetsgivareförenin-
gens anmälan till justitieombuds-
mannen mot länsstyrelsen i Härnös-
sand på grund av dess beslut den 14
maj »att tillsvi vidare lastningsarbete
ej finge bedrivas av de i Lunde ka-
sernerade arbetsvilliga».

Den andra rättsuppfattningen ut-
löser hos sina förespråkare naturligt
nog en våldsamt protest mot strejkb-
bryteriet, och mot dess beskyddare.
Regeringen har som samhällsord-
nings och rättens vaktare kommit
i skottgluggen. Den göres ansvar-
ig för att militären dödsdjutit de
demonstranter och åskådare. Hurvudd
döden åsänkts genom direkta skott
eller rikoschetter, d. v. s. skott, som
studats först mot ett annat föremål,
är åtminstone för de döda av ovä-
sentlig betydelse och borde så även
vara för de efterlevande då man än-
då vet, vem som lössat skotten. Och
det var ju inte en ny för militären
obekant händskap, att sådant skott
kunna hända under vissa yttre om-
ständigheter.

Alltnog, åtskilliga tidningar och
talare ha gjort gällande att de dödas
blod kommer över regeringens huvu-
den, och ortillhyggen som mord
och mördare ha kastats mot den.
Regeringen anbefaller då genom
justitiekanslern ått mot smärdarne.
(Forts. å sid. 2).

Pius XI och Mussolini.

Striden mellan påven och Musso-
lini är en oerhöft spännande
kraftmätning. Trots den officiella
vänskap, som under senare år rätt
mellan dessa två stormakter, bekräf-
tades av Lateranfördraget och påvens
»befrielse» för två år sedan, är den
uppspissade fiendskapen endast en
logisk följd av den djupta kamp som
i åratall pågått emellan om makten.

Efter vad man kan se inleddes för
någon vecka sedan det fientliga för-
hållandet med ungefär samtida
givakt-rop från fascister och katoliker:
Katolikerna behandla fascismen som
sin fiende och bedrar den inför
utlandet! — fascisterna begå vålds-
handlingar och övergrepp mot de ka-
tolska organisationerna.
De katolska ungdomssammanslut-
ningarna förjördes och upplöstes
samtidigt som den fascistiska pres-
sen talade om påvig provokation.
Våldsdåden mot den katolska aktio-
nens medlemmar tilltogo. Den en-
ligt telegrammen djupt nedbrutte
Pius XI har sammankallat en extra
kardinalskonferens, en i och för sig
utomordentligt händelse. Om dess
inflytande på de diplomatiska för-
bindelserna mellan kyrkan och sta-
ten som hotas att avbrytas, vet man
emellertid ännu ingenting.

Det är tydligt att här är fråga om
en kamp för livet mellan två möstlät-
ningar. A ena sidan påven, som från
början med eftertryck tägt avstånd
från den nationalistiska politiken
och alla »moderna försök att göra
staten till en idols, men som samti-
digt med hela sin kraft måste mot-
sätta sig varje försök att inkräkta på
hans makttullkomlighet och den ka-
tolska kyrkans allienahärskande. A
(Forts. å sid. 4).

”Modern krigföring”.

För någon tid sedan ågde oroligheter
rum i Peshawar, Indien. Till att upp-
rättla ordningen kommanderades mot
staden en trupp av indiska armén.
Den vågade att lyda order. »Indiska armén
är till för andra ändamål än att skjuta
på obevånade landsmän», sade dess le-
dare. »Rikta ni kanonerna mot oss, vi
skjuta ändå inte».

Spjutten av dessa vågarna ha blivit öm-
da tillits, en till deportation på livstid,
de andra till fängelse från 15 till 3 år.
Den allmänna amnestien som frigjorde
den vapenlösa kampens 60,000 fångar när
icke dessa min. Alla försök som gjorts
av radikaler i England att få dem fria
ha varit förgäves.

Man kan ha rätt att antaga att de
visste vad de gjorde, då de vågade. De
måste ha kätt till sin lydandspolit och
krigslagarna. När de ändad handlade som
de gjorde, så var det därför att även
till männen inom engolindiska armén har
trängt fram idén, att det finns höga
än i krigslagarna och andra kampe-
torer än de svenskebeväpnade arméer-
nas.

Men i en kulspruta gav en lärare
nyligen som uppsatsämne »modern krig-
föring», och då han tillfrågades om det
ginge an att under detta ämne skriva om
den vapenlösa indiska frihetskampen, svar-
ade han att påföljden för en sådan tol-
kning av ämnet ofelbart måste bli C. Det
gick icke an att skriva om Gandhi, då
det gällde att skriva om de senaste krigs-
tekniska uppfinningarna. En annan so-
dersmålarlära förnekade också att man
kunde inränga den vapenlösa kampen
under begreppet modern krigföring.
För så vitt krigföring är något varmed
man besegrar en fiende, så har emellertid
Gandhi icke blivit underkänt. Därom
vitna händelser av så förfärfäende karaktär,
att ingen europé skulle drömt om
dem i januari 1930 då indiska national-
kongressen samlades och utfärdade det
indiska frihetsmanifestet.
Gandhi har genomfört en revolution

utan vapen och som verktyg har han haft
en folkgrupp, bortsi så stor som Euro-
pas, splittrad i flera raser och tungomål.
Kvinnorna i hans armé ha stympat slö-
hetens hotande demon, de ha huggit av
des bägge armar, opium och afkoln.
Den som besegrar sig själv är större än
den som besegrar en stad. Gandhi och
hans folk ha gjort båda delarna.

Hos oss är det så, att de som önska
och följa revolutionen ha ett gemensamt.
De förbinda med begreppet revolution de
former varmed revolutioner brukat vara
förbindna och hänvisa till revolutionerna
i Finland och Ryssland senast. Emeller-
tid är genomfördt av en ny samhälls-
ordning något som i och för sig icke
måste vara förbundet med skadeförörelse
av människoliv och egendom, ett och
blod. Det är i hög grad en ompastalfan-
de, uppbyggande, förnyande handling,
och formerna måste växla efter graden
av kultur hos ett folk som genomgår den
na procedur och efter måttet av andliga
och intellektuella krafter hos dess ledare.

Även vid de revolutioner som icke är
väldsamtt yttre förlöpp, vilat icke genom-
förandet på antalet arbetskuberingar
brinnande berregfrådr. Den nya ryska
samfundsordningen lyckas, i den mån den
lyckas, precis så långt som de enskilda
revolutionerledarna och de stora massorna
ha järnvilja, offervilja, arbetsvilja och
klok överblick dessutom.

Skillnaden mellan österländskt och vä-
sterländskt revolution är en skillnad i själ-
va sälltsbotten.
Man får dock inte vara orädd och
betrakta alla indier som andens stridsmän
eller alla västerlänningar som förhåvade
och förläskade i våld.

Det finnes bråkiga indier som älsta
stenkastning på polis, och det finns väl-
tänningar för vilka livet har spänning
och nyanser, strider och sekter utan slags-
mål. Dessa som kunde säga med James
Joyce »vildaste och död är tillräckligt
våldsamma för mig». Birth and death are
sufficiently violent for me. *Devinez.*

Erotik och livsåskådning.

Av EMILIA FOGELKLOU NORLIND.

I den kvinnoegenotim, som nu
närmar sig 70e fentio, fanns det
ett fåtal, som upplevde Weingner
som ett slags Johannes Döparen —
en mörk och hotfull (och sjuk) pre-
dikare, men en som talade med ett
så blodigt allvar, att röstklängen
icke lämnade dem någon ro. Han
satte bar och synlig den gamla me-
deltida klyftan mellan sexualitet och
erotik. Han såg avgrunder emellan.
»Es giebt nur platonische — Liebe.»
Och för honom gick denna hävd-
vunna övertygelse vidare i samma
riktning som de gamla anakoretter-
nas, hur modernt han än uttryckte
sig. »Kants ensammaste människas,
som upplevat Gud (han kallar det
Ich-Ereignis), men som ändå vill fö-
ra efter ett människövesen, tröstar
sig med anklagelser mot kvinnan —
hon som aldrig mlkttar den djupa
och verkliga ensambeten, utan stän-

dig vill ha någon att tala till och
visa sig för!
(När skall man få veta hur många
unga kvinnor, som togo upp hans
handske, lade undan alla sina le-
and- och beslöto sig för den sortens
ensambet, för vilken det ej är av nö-
den »att ställa till buller därför att
världsallett tiger omkring en med en
aldeles för djup tytnads?» Sådant
blir man först sent underkunig om!

Kärleksteorierna hade emellertid
redan arbetat vidare, förbi undgo-
mens skarpa kontraststadium till en
syntes, till sexualalaktens uttryck
just för personlighetsbestämde kärlek
(erotik). Ellen Key har väl som
ingen annan understrukt kärlekens
karaktär av uttrycks handling (ehuru
ej med detta ord, Richard Eriksens).
Det var detta hon satte som mål.
Och därför upplevde hon, under

harm, bitterhet, kanske förtvilvan,
den »översexualiserings» kristid,
som hon såg bryta in de sista åren
av sitt liv, världskriget till i spåren.

Hennes upmärksamhet trädde snart i
skymundan. Preuds uppstod och
själsfröskningsteknik stötte helt i
förgrunden vid den europeiska dis-
kussionen. Sexualiteten — denne
misshandlade och övergöddede träl
och tyrann drogs fram ur sitt käll-
larslöt till allmänt beskäddande. En
träl, som helt hastigt får auktoriser-
rat frihetsbrev, kan bli självsviddig
och vräklig nog — efter allt förakt
han varit utsatt för eller alla nycck-
fullt bestädda mlättnader och över-
måttnader! Men ett fritt väsen kan
på alla fall se in i våldögt och be-
döma på ett helt annat sätt än en
undanstucken fånge. Och därför
har Freuds forskning — i all dess
ensidighet — verkat sanerande och
inspirerande på snart sagt alla livs-
områden.
(Forts. å sid. 4).

Högfrekvens-Institutet

Badsgatan 9 SODERTALJE Telefon 1758
Nyöpnat, förstklassigt institut för högfrekvensbestrålning med radium enligt
Zeileis i Gailspach världsförmda metod. Moderna apparater. Massage och
ljusbehandling. Leg. läkare. Sjukgymnast. Pris per behandling Kr. 2.—
Följande sjukdomar behandlas med framgång:
Astma Reumatism Hög blodtryck
Ischias Eksem Sömnlöshet
Nervvärk Luftrörskattar Struma
Ryggsrott Förtämlningar Hemorrojder m. m.

Villaspekulanter

Vid köp av villa i Appeliken, Alsten,
Nockeby, Smödsstället eller annat sam-
hälle, vänd Eder med förtroende till oss.
BALDERS FASTIGHETSBYRÅ
Högländstorg 10, Alsten
Telefon: Alsten 1000 & 1100

Tidens tjänare.

acceptera av Gunnar Asplund, Wolther Gahn, Sven Markelius, Eskil Sundahl, Gregor Paulsson och Uno Ahren.

Fem svenska arkitekter, vilkas namn äro förbundna med funktionalismen och Stockholmsutställningen, ha tillsammans med utställningens generalsekretärer dr. Gregor Paulsson, lagt fram en teoretisk motivering för de idéer som de sökte förverkliga med utställningen. Dess grundtanke är, acceptera den föreliggande verkligheten — endast därigenom ha vi utsikt att behärska den, att på den för att förändra den och skapa en kultur som är ett smidigt redskap för livet.

Författarna äro alltså kulturoptimister, och det är det ovanliga och tilldragande med dem. Man jämför härmed Gotthard Johanssons bekännelse i hans stora bok Funktionalismen i verkligheten: »Jag kändes (när jag mötte funktionalismen) »för den största gången att jag levde i en stor, märklig och nyskapande tid».

Denna inställning är grundskild från den som stora svenska över- och medelklassen intar, ty den vänder sig till tiden med en motvårsgäst eller också där den sig förnämligt tillbakå, en emigrant från sin egen tid, stackarn.

Optimismen i »acceptera» hänger samman med det faktum att funktionalisterna — under motstånd visserligen — arbeta på ett område där de känna något nytt och levande röra sig under sina händer. Då måste man ju genomträngas av den glädje som utsläsligen kemmod, och skuggområdena över ens tid synas icke oegonnamrägliga. Det är låga naturligt att »acceptera» andas glädje som att major Bratts böcker om försvaret i stöpsleven och excellensen Tryggers politiska anföranden andas sorg. Ty de sist nämnda, själva fastnade eller blott endels besidade, arbeta på områden där gamla riktiga tankar hindrat det nya växt.

God humor och hövisk älskvardhet karaktärisera den del av boken som vänder sig mot traditionalisterna och hanterkarnas anlopp. En lustig detalj i det tjupjovskaktigt sammanställda bildmaterialet är att författarna symbolisera sig själva under bilden av en soligt leende pojke, omvård av vita bandage över sår han fått i en batalj om funktionalismen. Detta leende förekommer på sista sidorna av boken och det kunna författarna kosta på sig då. De ha grundligt krossat deras argument, som vilja bota tidens nöd och fulhet genom att gå tillbaka och upphämta förelgående och urvuxna stadi och arbets- och livsformer. Där till kommer att motståndarna positioner blivit ganska betydligt sönderskjutna, dels av Gotthard Johansson, dels av Gustaf Näsröm i

hans bok: Svensk Funktionalism, där han visar att funktionalism, det vill säga nykter saklighet anpassad efter det föreliggande behovet, är svensk tradition i motsats till det svenska århundradets effekt- och stilsoakeri.

Då »acceptera» beslöt och skrevs har antagligen situationen fördrat mer uppmärksamhet åt motståndarnas angrepp än vad som synes nödvändigt. Men det kan ju vara bra att försvaret är samlat för framtida bruk, man vet aldrig. Boken är i alla fall icke bara svar på kritik. Den ger också svar på det tänkta inkastet: givet att vi måste bygga på nytt sätt å vi människor, varför måste det nya se ut som Asplunds lädör och Markelius—Åhréns kärhus?

Det första skälet är en bekännelse om oförmåga: vi duga inte längre till att göra ornamentik, vi ha förlorat den konsten. Vi se skönligheten på annat sätt, den är för oss ordning, god kvalitet, god funktion — alltså fullkomning.

Men därpå lägga de fram de faktorer ur vilka den nya stilen vuxit upp. Industrialismen spelar med i dem alla. Nya arbetsmetoder ha bidragit till att helt och hållet förvalda hemmets karaktär, familjen i sin nya gestaltning begår och behöver av hemmet och därmed av bodstaden helt andra tjänster än fordom. Den nya storstaden, de nya avståndsovervinande uppfinningar, de nya hygieniska kraven, de nya materialen och nya arbetsmetoderna inom byggnadsfacket kräva nya former. En ny klass av konsumenter, arbetarklassen har kommit till som behöver få hem efter sina behov och övra sina krav. Allt detta var materialet, en gnista från en föregångsmans skapande geni sammansmältet till stil, och en ny generation som fattat dess möjligheter har inspirerats att fortsätta och fullkomna byggnadskonstens omställning efter den moderna tiden. Genom årtiondens tveakade oförmåga att resolut acceptera de nya förutsättningarna har lösningen av vår bodstads- och hemtråga förfuskats och fördröjts, nu här knuten är löst, kommer utvecklingen som en revolution.

Det är en oerhört viktig och ingripande revolution det gäller. Sveriges bodstadsstandard har icke följt med tiden och icke med den allmänna välsändsöknigen. Den står kvar på 90-talets nivå. Vi bygga för ett värde av 300 miljoner per år, hur viktigt då att vi bygga förnuftigt och ekonomiskt, hur ingripande för nationens hälsa och humör.

Men hur snabbt den nya tiden fått sitt uttryck inom detta område, är

det ännu mycket som står i vägen för den praktiska tillämpningen, och det är inte bara byggnadsförhållningar och stadsplaner, tompriser och murarvärt. Vad som gäller husen och bostäderna gäller också bohatet. För mindre inkomstagare finnes som Lilly Arhenius också anmärkte i Tidevarvet, icke högvärldiga bruksföremål att få köpa, dem bjudes oäkta och stillösa varor, imitationer.

Men med de gestaltande principerna så färdiga, vägen och målet, så klart fattade kan den nya riktningens fördröstan gripa sig verket an.

Acceptera!
När uppmaningen riktas till arbetarklassen som med felaktigt ödmjukhet tror att uttrycken för välsänd och skönlighet måste lånas av de högre klasserna och som inte fattat att det är deras behov och deras liv som i vårt tid ro stillbildande, då är det rätt. När uppmaningen riktas till medelklassen som krampaktigt söker bevara idéer och förhållanden de tro vara sig fördelaktiga, då blir uppfordran riktig, och så mycket värre för dem som icke bejaka den.

Men blir det frågan om att acceptera utvecklingens huvudriktning i vårt västerländska samhälle, då säger man: jag accepterar den icke. Vi ha drivit upp produktionsmöjligheterna så högt att en amerikansk enligt författarna producerar lika mycket

som 30 kineser (som dock äro världens flitigaste hanterkare). Vi ha rationaliserat, standardiserat och förbilligt produktionen men icke löst frågan om konsumtionens och produktions anpassning efter varandra eller mellan arbetsenergien och människan. Inför depressionen ha myndigheter och experter, arbetare och arbetsgivare visat en oenighet och handfallenhet som skarpt kontraster med den reda och klara betarm »acceptera» lägger upp sin detalj av det stora problemet. Med rationaliseringen av den övriga produktionen har genom ett jättelikt beslut beslut också följt rationalisering av krigsmateriell, och krigets omläggning till stordrift pågår krytt samtidigt med uppbyggnaden nyskapelsen. Inför denna oförmåga hos människorna att hantera de krafter de uppväckt, förenar man sin rörelse med Jules Romaine och säger: »Europe, je n'accepte pas, que tu meures, dans ce deliré!».

En viktig förutsättning för att vi skola komma genom mycket smala pass in i en ny tid med dess oändliga möjligheter, är även om vi även på andra områden än bygge och bohat ha grupper av intellektuella som lika grundligt och förut-sättningslöst reda ut andra sidor av vårt problem och lika modigt lyka in i de djupa leden för att med dem våga marschen in i framtiden.
Isla Wägnér.

”Intellektuell vidd och spänstighet, kvickögd och träffande kritik”

utmärka, enligt John Landquist i Afonbladet.

RÜTGER ESSÉNS

nya Bok

Bakom Asiens portar

Landquist skriver vidare:

»Hans bok är i sin rikedom på fakta och sitt opolade intellektuella liv en av de bästa Asienböcker på svenska, och den har där förretrad framför någon annan att den ger de stora upplysningarna. Arbetets värde höjes genom en mängd, till stor del av författaren själv tagna fotografier.»

11:50

BONNIERS

Vaggvisor.

Farmor har i Tidevarvet påvisat hur vi som nu sjunga för våra barn, och en gång i tiden sjungit för våra nu vuxna barn, förnyadt oss med att låta barnen höra oölmåliga visor, Exempelvis nämner farmor Bellmans ödödliga »Lille Carl sov sött i frid» samt en annan verkligen omoralisk visa där fadern skildras som en busse.

Tillfälligtvis har jag helt nyligen kommit att reflektera över det vinn som så ofta präglar våra vaggvisor och kunde inte finna någon annan orsak än denna: Att vår mor är något så tveegalt, att ingen tänkande kvinna kan undgå att starkt förnimma detta. Det är ju naturligt att leva för de små, se dem utvecklas, vara livsglada, ha deras förtroende — tyvärr stannar, ty ingen må icke låsa sig att övratrutt förtroende mellan mor och barn är annat än undantagsfall. Sedan kommer, och måste komma, andra människors påverkan och inflytande. Då har en klok mor oftast att tåla — eller i bästa fall tala, så som man gör det i god avsikt även med andra människor. Man kan ju få barn som man andligt sett inte är alls med! »Ett svårt skall jag igenom om säll!» — Är det underligt att en mor som söver sitt späda barn tänker: nu kan jag ju leut åt det jag tänker på — den lille förtroende ända inte. Vem har egentligen diktat vaggvisorna? Sällan mödrarna — de ha kanske ej orkat. Bellman var ju ingen mamma, och hans tragiska vaggvisor slurar i, o, helt glatt. Av andra barnvisor, diktrade av män, finns det flera som alls ej är sorgliga, t. ex. Hedhoms förtjusande »Ute blåser sommarvind, Otto Lindblads rikt okända, glada »Inte sörjer jag för barnen de

är små», Ekbohrns »Rida Rankeben» o. s. v. Av folkvisorna minns jag en, men den är också av det vedmodiga slaget:

*Flyg över land och sjö,
Flyg väst om skogarne!
Där drif traverne,
där flyg svanerne,
där är det vackert midsommarvärder.
Far för till Långbro,
Köpa barnen gullskåp.
Skorne var för långa:
barnen var för många. —*

Den kan en mor ha författat, och det finns flera exempel på sådana, tydligen av kvinnligt ursprung, även glada. Självläskade jag som barn en tysk visa av för mig okänd författare, en rätt enestående, tonsatt av Taubert. Där skildras först hur haren, duvan och tiggaren ha ett ordt, men på sistone blir allt bra:

*Gråt ej liten min!
Tiggars kommer in.
Haren mumsar kvällsvard skön
ut hvetrekarn grön,
duvan matar sina späda,
klädning de mer ej kvada.
Små och stora slumra in,
sov nu liten min!*

Tryggheten och livsgladjen hos ett barn ber säkerligen mest som Farmor också frambråder till den goda atmosfären hemma. Finns den, spelar det nog ej så stor roll om visorna äro mer eller mindre lämpade för barnåren. Och meningen är väl ej att pjäska med barnen till den grad, att de ej, naturligtvis med skonsamhet, få kändedom om livets väls och om döden? Då inträffar ett av två: den uppvaknade blir antingen oförtroende mot möden eller vi förlidrar den förtroelsen: då sade inte författaren.

Det svenska folket är i grunden ett svärmordigt folk, det visar hela vår litteratur och våra sånger.

En annan iakttagelse är denna: i tyska, holländska, finska, norska och danska barnläsning förekommer aldrig den sterilisering — skulle jag vilja kalla det — av texten som i våra svenska slägböcker för barn. Naturligtvis förekommer undantag. Men en författare, en berättelse man, levde i den föreställningen att förvanskningen i »Vår tid» friska, »boet tillredes duvornas par var den rätta texten, som i stället lyder så: hunden om likt åtskande par». Kärleken mellan man och kvinna, förutsättningen för ett gott hemliv, får ej nämnas. Jag vill ej tala om vad man gjort med Bellman, det skulle föra för långt — det hade varit mindre synd mot diktens heliga ande att helt och hållet utelutna honom.

Värd av allt är att i de andra bästa svenska hem sjunges ej mer. Gramofonen och radion få ersätta, och i regel kunna svenska män och kvinnor 6—8 sånger, allra högst. Man bör på — i hemmet, på kaféer och restauranger. Det enda ställe i Sverige där jag hört verkliga, fattning sång, är i frivilliga samfund, särskilt frislingsarmen, och i folkskolor.

Hade jag mitt barnbarn här skulle jag för omväxlings skull sjunga den mest koncentrerade erotiska visa jag vet, och som jag hittat i en holländsk scoutsbok, med denna text:

Napoleon av Marie-Louise —

Marie-Louise av Napoleon —

och jag tror inte att tvärringen skulle bli sedigt fördrävd därav. Varför skall vi alltid vara så högljudiga? Men det är ju också troligt, det medger jag, att yttra sig när man är grundligt filosofiskt och psykologiskt trånad, utan bara har vanligt förnuft att ta sig fram med. Och som kan minnas våra vuxna släkted kvinnor, och alltid äro de lika omöjliga!

Mormor.

V I S T Å F I L L T J Ä N S T

BLOMSTERHANDEL
Blomsterhandel
7 RUNEBERGSGATAN 7
Telefon 106 43.
Innehavare: ANNA NILSSON
Elev av Gunnar Spångboms Hovmösterhanda.
REKOMMENDERAS

DAMKONFEKTION

DANKONFEKTION
Källingens, färdiga och på beställning.
Underkläder och strumpor m. m.
SVENSKA SVENSON
Långegatan 7-11. Tel. O. 6136.

MARKISER
C. M. OLSSON
Stockholms äldsta markisfabrik
Tegnérsallén 12. Telefon: 865 48

Markiser Båtsulfetter
Paraloner Presenningar

PARFYM
Parfymmagasin S. Gustafson
BIRGERJÄRSGATAN 26.
STORT OCH VALSORTERAT LAGER.
Tidseveret klasser till 10 % rabatt
Tel. Norr 12718.

SKOMAKERI
Gå ej över än
utan ring till en förstklassig Skoreparations
verkstad, så hämta vi och hemsenda.
A. B. KEMBEL
Nybrogatan 81. O. 8750.

SLIPERI
KNUT SUNDRSTRÖMS SLIPERI
ODENGATAN 36. Tel.: Norr 22062
Utför alls slags slipning.
Förtrenligt motgjut. Reparationer av
lås och nycklar m. m.
Arbetet utföres noggrant o. till billiga priser.

SNICKARE
Carl Hedman
SNICKARE
LINNEGATAN 50.
Tel. O. 24 42. Bostad: E. 66 17.
Alla slag av snickar- och enklare som finare
Snickarverken. Renovering, Reparation
utföres till moderata priser.

Svaghets
Svaghets
Svaghets
Svaghets

TAPETSERARE
Omstoppning av möbler
och madrasser, mattläggning
utföres väl och billigt.
H. R. JOHNSON, Diöbelsgatan 21
Telefon 31 05

URMAKARE OCH OPTIKER
UR- & OPTISK AFFÄR
14 ERSTAGATAN 14
(Häret av Falkungsgatan)
H. ANDERSSON
Valsorterat lager.
Noggrant exp. av glasögon.
Reparationer. 56. 17350.

Pius XI och Mussolini.

(Forts. fr. sid. 1.)
andra sidan Mussolinis statskyrkan och den föregivna kamp för religionsfrihet, som påven förgäves försökt förnäma honom att uppgå.

Bakgrunden för striden — om vars utbrott då ingen annan kunde profetera — synt oss vara belysande skildrad i de två artiklar om påven och fascisens skola, i Tidevarvet våren 1928, där Pier Dudro beskrev den intensiva dragkampen mellan den kyrkliga och den världsliga makten om de blivande medborgarnas utbildning och fostran, som båda i lika hög grad ville lägga beslag på.

»Vad som i sin högre grad är 'fascistseringen' av själva skolorna orosar de kyrklige myndigheterna i Italien är den institution som här namnet Bailla, och den omständigheten att för dess skull numera alla tilltillfälliga befäliga barn- och ungdomsföreningar blivit apolitiska.

Viteaskolor och sportföreningar, läsecirklar och diskussionsklubbar har Vatikanen med stor möda och dyra kostnader organiserat runt om i landet — nu äro de alla portförbudade, och kyrkan har därigenom berättats ett grepp över de unga som den i alla händelser tvärtom åtnjuter om att bestå.

Den nuvarande påven används vid sitt tillträde som påve vara en italiensk nationalitet av renaste vater, och det var därför hans val i Italien hållandes med stor tillfredsställelse. Det har emellertid visat sig, att hans åsikningsbild är bildad av en vit international, ett alla länder omfattande förtroendeförband vid mycket långt passande demokratiska grunderna.

Pius XI slöt jubelåret 1925 med att instifta en fest till Kristus Konungen, motiverande denna anordning med en förklaring, att det är intet nytt ärendemått för så väl bevisade påven som, som att de historiska stämorna äro lika riktiga städer, men att den enda samma staden är

utbilden i lämmelen, och att så människorna följaktligen måste sträva att skapa om sina stater till verkliga avbildar därpå och låra sig högre släktas godmodiga mänskliga lagar. Det är också därför för han i sina tal till kardinalerna gång på gång fördrömt 'all behörig nationalism', och det är därför han nu till sist i mycket allvariga ord gjort sig till talman för 'de kristna föräldrar', som med djup oro och sorg iakttaga det planmässiga strävandet att helt och hållet monopolisera ungdomens icke bara fysiska men också moraliska och andliga uppfostran', d. v. s. med andra ord, opererast med fascisens moderna konsekvent genomförda omhändertagande av all italiensk ungdom.

Det är med djup spänning man följer vad som vidare skall ske, i denna underliga ödetek. Där Mussolini med sina svartskjortor en dag hälsades som bevärsfarer det hotande kommunistiska våldet med sina avkringssträvanden, har han själv blivit det skyddade offrets farligaste motståndare.

Ord om kon.

Mejeriet är vittrappat och håller sin skörstes stramt som mjölkförsäljarens lana. En vimpel av svart röd är ständigt på resa från dess topp till de vita molnigen som ligga värpta i den blå rymden rymden.
Tappaken ligger och suger med sitt svarta läskapp: socklen.
Mumsar begärligt, är lika svart, men nekna nog med åren.
Solen förbluffar i längden. Till stöt bränner den — saj, oj! kommer inte tillrämsinnens snart med sina långa, sköna värilborste, så här jag röd som en råv, suckar pappan.

På den vita gaveln går ett balansbjud runt: strålar ut i nåselsgrönskan sin bild — ljulets lag.

På vägnarna springa cyklar i en enda allverden. Balansbjudet säger: Plagat, plagat! Plagat! men jag gör mjök jag! Och verkliga: ur ett bleckjöver därinne hovar kalhethsig mjök och lugn glädde från Krickebes lägländsko. Krickebe lägländsko är krafstationen.

Hennes luds fröysningar mot morgonen lekas en skänning inför grönkannas dunkla orubblighet.

Hon limer ej i källan hur hennes bild speglas, hon bara ingår tyst i gräslundens gröna bagliete.

Hon rappar sympatiskt ar-spåstiskt ickegyptiskt väv ur insjöfiken. Vatteninsakternas övergiva puppliken som erövist hänga till tock följa med. Krickebe ko sveper i sig på köpet en till av stränden: gräset. Men kabbelkoben, är giftigt!

Hur hemskt gult måste den inte skrika: Giftigt! Giftigt! så det gör solen i kous öga, annars blir den ätt.

Gammalt bodemör är gult bara av kabbetkoss minne. Gammalt bodemör är gott gult. Riktigt gringult.

Det minner om de håla påderna i kous diet — giftfödsolen och den absoluta nyttonjansgens pol. Kabbelka — Kantarill.

Strykbards och barbods fästärna för kons skepp.
Ar kon pessimist? Optimist? Kon är ingen av delaren. Kon är budstid — hon behövs som en motivat mot hetens i västerlandet. Hon sjunker iidsalunda med i idyllens gräs och är lugnets krafstation. Mejeriet är hennes transformator och profet. Mejeriet är smörets tempel, ostens synagoga.

Harry Martinson.

Erotik och livsaskådning.

(Forts. fr. sid. 3.)

»Den psykoanalytiska forskningen och metoden kan mycket väl förbindas med den livsaskådning, som ger det ändliga en helt annan plats och rang än naturalismen» — detta faktum, som nu runt om i världen gör sig gällande på olika livs- och forskningsområden, är huvudsakspunkten i dr Richard Eriksens, av Sven Stolpe översatta bok, Erotik och livsaskådning (Natur och kultur). Man finner hos författaren en intressant förklaring av de bortskymda för-Freudska kärleks-teorierna med de nya forskningsresultat, som brutits upp i psykoanalytiska tecken. Här stiger t. o. m. Weininger upp som en välnåd, ehuru så mycket hållt, både socialt och idé- och kulturhistoriskt, sedan han talade sitt ord och brast.

För Richard Eriksen är det a och o att reda ut skillnaden mellan sexualitet och erotik. Han anknyter därvid till Spranger och andra ungdomspsykologer, men han förträden vidare och framlägger sammanhang mellan det andligt-personliga livet och den specifikt mänskliga möjligheten till erotik (i stället för till enbart sexualitet).

Han glömmer ej att redan Platon tydligt markerade den skillnaden. Men den moderna ungdomspsykologien har satt in den i nya relationer. Förf. framhåller betydelsen av köns nya jämlikhet; men stundom tyckes han mig i fråga om manligt och kvinnligt psyk gör generalisationer, som bottna icke i olika väsensbestämthet (som han menar), utan i de yttersta olika kulturrelationer för kvinnan och mannen, som ligger bakom det nyomnade, halvnygamla kamratskapet.

Petrus av Dacia (som förf. ej nämner) är ju i sitt kärleksförhållande till Kristina av Stumbelet det klaraste historiska bevis på hur ung medeltid saitt klyftan mellan erotik och sexualitet. Richard Eriksen hävdar, att kontrasten är mycket mindre medveten hos kvinnor än hos män. (Dock faller mig i hägen, hur just en hel rad framstående unga medeltidskvinnor — som alltså icke levde i en mera modern förhållning av sexualiteten, utan på ett helt naturligt sätt räknade med den — hur dessa i sin vägran att godtaga det släktbestämde giftermålet utan erotik just ställde en skarp kontrast mellan sexualitet och erotisk idealitet, som blev personlig religion. När en Mechtild i sin religiösa poesi använder fullt av bilder från det äktenskapliga samlivet, är det knappast (som ofta hos modernare) förträngningars, som sippra in, utan klart medvetna antiteser — hon ger sig med ande, kropp och själ åt en helt annan sorts brudgom! Det är väl tack vare denna skarpt iaktade kontrastställning, som det lanns så

många stora starka kvinnor i medeltiden, vilka med all ofullkomlighet i fråga om sublimeringskraft presterade religiösa politiska och sociala insatser av häpnadsväckande art.)

Eriksen väntar att teologien först med Schleiermacher avvisar den enbart nyttonoraliska uppfattningen om äktenskap (för fortplantningsändamål). Och han framlägger mycket klart, att de preventiva åtgärderna ligga i samma plan som de nyttonoraliska — båddera beröva hängivenheten dess absoluta helhet och skönhet. — Det är tydligt att i gammal roms ny tid — en oändligt lång tid för oss, dock icke går in på — de sociala införlitningarna här spela en stor roll. Angesten för barndöset hos gamla tiders kvinnor på många håll förvandlats i en underlig ångest för barnet — hos både kvinnor och män. Man kan ju förklara det ena som det andra på rent rationella, ja, på ekonomiska grunder. Och ändå ligger bakom ångesten i både det ena och det andra något ett mänskligt samvete — eller en hälsomhet därefter — som här bud om att det till och med i enhetens djupaste stund gives en verklighet ständigt för vähelsen. Ju starkare den sociala eller religiösa försmedigheten blir ett med en människas hela väv, ju mera kommer den att ingå som beständsdel i allt hennes varande och verkande, positivt eller negativt.

Det ges en enhet av universell art, en ofrånkomlig enhet — ssonder Warümbes, som mäter Eckhardt uttryckte sig. Där dess helged faller över ett äktenskap blir uttrycket den art, att det helt avspeglar de älskandes samband med ett universellt samvete, vare sig det innebär livstvändning eller vilja hos varandra med eller utan sexuell uttrycksform. Men därhan komma vi ej förän försmedigheten — eros, om man så vill — i alla årt och grad blir starkare, lärt nya dimensioner, så att man är socialt och universellt inställt i djupen, också när man är två älskande.

Eriksen betonar skarpt över- och underordningsförhållandet mellan drivkrafterna inom oss i deras inbördes spänningförhållande. Men det ges ej total spänning — det ges också en stridning, där allt av subordinering upphör, och där det som krävde mest arbete för att bli genomsnitt till sist strålar allra klarast och renast.

De andliga värdena måste rehabiliteras, men ej blott i teori. Och ej längre med att sättas på piedestal — och därvid kanske omärkligt ramla undan, medan människorna vägnas där nedanför, de måste rehabiliteras, rättare: nyinnas, förernas genom att vi under skarpt tankfullt, skarpt arbetsliv och fördjupat bön-

Envar har sin smak — även i fråga om gott kaffel

Darfor har kooperativa inte om utan många olika kaffelblandningar — en hel smakskala! Och varje blandning är ett fynd för sig. Inte bara i fråga om harmonisk sammansättning och korrekt rostning utan även och icke minst väl prövnade berrarar. Kooperativa är inte för intet Sverges största kaffelöskaffare.

Vill Ni alltså tillfredsställa Er personliga smak på bästa tänkbara sätt utan att betala ett högt pris — köp kooperativas kaffe

NRG Nyradikala Gruppen
tillbrände Svenska Kvinnors Västerförbund, sammankadrad torsdagen den 11 juni 1931 i Restaurang Montmartre, Mosebackeborg. (Samma ingång som till Södra Teatern). Kl. 20 (precis) Meddelanden och förelag från kommitterade. Kl. 20,15 Diskussion över ämnet Hur bör samhället ställa sig till strejkbryteri? Inledningsföreläsaren av: Redaktör Sigfrid Hansson, Fil. Dr. Margit Cassel Wolin.

Sabis Mattar på Edra utvärter till lands och sjöas Sabis Köttkonserver och Soppor (Eroser, röd och vit stekt) Allmest emvretta, hållbara. Hålltaga. Tillhandshållas hos de Denta värdnadens Hushållningsföreningar i Stockholm och landets övriga samt i våra egna butiker: 44 St. Nygatan dir. nr 500, 11 26 12 Storgatan — 716 13, 768 50 Gågatan — Söder 8 55 50 Birger Jarlska — 718 12 Eidsvågsgatan — 718 10 13 Hantverkare, 12 Kr. N. Kyrkog. 12 Enghattstapten. Telefonanrop: 'Stockholms Slakteribolag' eller Sabis 'Kungl. Hovrestaurör' Slakteri Aktiebolag i Stockholm. Kungl. Hovrestaurör.

liv kunna dem deras självklara existens inne i vardagens liv, i äktenskap, samhälls, politiskt leverne. Men vågen ut är mycket lång. Och stundom tycks vägen och kampen ditihär bara leda till kaos. Och därför är varje budskap, som beaktar ett nytt historiskt nu — i dess särskilda, aldrig återkommande relationer till forskning, arbete och kultur — för att ge riktningar ur kaos mot ordning — värt sitt geblor.

Ett sådant budskap är Richard Eriksens bok: Andra skola nog än mer vidga horisonten och spränga sönder en och annan förstening av dogmatism, som möjligen kan dröja kvar i fråga om kontrasten mellan manligt och kvinnligt. Men en mera ren och saklig ton, en mera klart syntetisk åskådning blir man sällan i tillfälle att möta och debattera. E. Fogelkvist Norlund

Fötter, ben och skor.

Damer, som ha det besvärligt med sina väkande fötter och ben samt ha svårt att gå passande skor, tag närmare reda på vad det lilla Fruka-Wizard föttsidet av lider förmär utvärta och låtsas hur den gummi-fria, tvärit och stoppbara äderkräktskumpan med samma namn verkar. — Se och prova också våra bekämda och på samma gång eleganta, ortopediska skor med extra läderpassningar i hälloften och förlängd bakkappa. Lagerlörens Kungsgatan 4, andra huset fr. Sturepl.

TIDEVARVET

REDAKTION: Telefon N. 48 42. Mottagningstid 10-12. EXPEDITION: Telefon 18243. Kontorsstid kl. 10-12 i. m., 1-4 e. m. Postgiron 1544. PRENUMERATIONSPRIS: För heldr. kr. 6.—, halvår kr. 3i.—, kvartal kr. 1:50. Lösningsnummer 15 08. ANNONSPRIS: I text 25 öre per millimeter. Stockholm 1931 Zetterlind & Tidelandes Boktryckeri A.-B.